

УДК 338.48:791.43(4-672EU)(477)

DOI: 10.60022/2(9)-59S

Рябов Ілля Тарасович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

Riabov Illia

PhD student

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

ORCID: 0009-0004-4081-5068

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОЇ КІНОІНДУСТРІЇ КРАЇНАМИ ЄС

Анотація. Стаття присвячена дослідженню інструментів фінансової підтримки української кіноіндустрії з боку країн Європейського Союзу в умовах трансформації економічних зв'язків та поглиблення євроінтеграційних процесів. Проаналізовано основні механізми сприяння розвитку аудіовізуального сектору України, зокрема грантові програми, фонди копродукції, податкові стимули, прямі інвестиції, механізми публічно-приватного партнерства та спеціальні програми підтримки культурних ініціатив у період воєнних викликів. Окрему увагу приділено прикладам участі українських кінопроектів у європейських програмах фінансування, а також ролі інституцій ЄС у забезпеченні стійкості національної кіноіндустрії. Визначено економічні ефекти такої підтримки, зокрема зростання обсягів виробництва, розширення міжнародної співпраці, підвищення конкурентоспроможності українського контенту та формування позитивного іміджу України на міжнародному рівні.

Ключові слова: фінансова підтримка, українська кіноіндустрія, країни ЄС, грантові програми, копродукція, податкові стимули, економічні ефекти, креативна економіка, міжнародні економічні відносини.

FINANCIAL SUPPORT OF THE UKRAINIAN FILM INDUSTRY BY EU COUNTRIES

Abstract. The article is devoted to the analysis of financial support instruments provided by European Union countries to the Ukrainian film industry in the context of intensified European integration processes and ongoing economic and security challenges. Particular emphasis is placed on the strategic role of the audiovisual sector as an integral component of the creative economy, capable of generating added value, stimulating employment, and strengthening international cultural dialogue.

The study examines the main mechanisms of financial assistance, including grant programs, co-production funds, tax incentives, direct investments, and public-private partnership initiatives implemented at both national and EU levels. Special attention is paid to practical examples of Ukrainian film projects supported through European funding schemes, as well as to the institutional framework that facilitates cross-border cooperation and sectoral resilience.

The economic effects of such support are analyzed in terms of increased production volumes, expansion of international distribution networks, attraction of foreign investment, technological modernization, and enhancement of Ukraine's cultural representation abroad. The research also identifies existing challenges related to regulatory harmonization, access to funding for independent producers, and the sustainability of financial flows under conditions of global economic uncertainty. The findings may serve as a conceptual and practical basis for improving policy instruments aimed at strengthening the competitiveness and long-term development of the Ukrainian film industry within the European economic space.

In addition, the article highlights the importance of alignment between Ukrainian audiovisual legislation and the regulatory standards of the European Union, particularly in the areas of state aid, intellectual property protection, and media governance. The gradual integration into European support frameworks, such as transnational funding platforms and collaborative development initiatives, is considered not only as a financial opportunity but also as a mechanism for institutional modernization and professional capacity-building within the Ukrainian film sector.

Keywords: financial support, Ukrainian film industry, EU countries, grant programs, co-production, tax

incentives, economic effects, creative economy, international economic relations.

Постановка проблеми. Фінансова підтримка, яку країни Європейського Союзу надають українській кіноіндустрії, є особливо важливою в умовах сучасних викликів, зумовлених війною, трансформацією економіки та посиленими процесами євроінтеграції. Кіноіндустрія виступає не тільки як засіб культурної дипломатії та інструмент формування національної ідентичності, але й як вагомий елемент креативної економіки. Ця галузь має потенціал для створення доданої вартості, генерування нових робочих місць та інтеграції України у глобальні виробничі ланцюги.

Однак брак внутрішніх фінансових ресурсів і високі ризики інвестування в нестабільному середовищі призводять до актуалізації зовнішньої підтримки, особливо з боку європейських інституцій та країн-членів ЄС. У таких умовах ключового значення набуває питання ефективності, доступності та стратегічного спрямування фінансових інструментів, без яких забезпечення сталого розвитку галузі стає неможливим.

Особливий акцент слід зробити на оптимальному поєднанні різноманітних форм фінансової підтримки, зокрема грантових програм, фондів для копродукції, податкових пільг, компенсаційних механізмів та прямих інвестицій. З одного боку, гранти й субсидії забезпечують реалізацію культурно-вагомих та соціально значущих проєктів, які часто не мають комерційної привабливості.

З іншого боку, податкові стимули та механізми рібейтів створюють сприятливі умови для залучення приватного капіталу та стимулюють розвиток міжнародного співробітництва в кіновиробництві. Водночас неузгодженість цих інструментів між собою або їх хаотичне застосування можуть знижувати загальний економічний ефект і ускладнювати довгострокове планування розвитку галузі.

Досвід країн Європейського Союзу ілюструє широкий спектр підходів до підтримки як національних, так і міжнародних кінопроєктів. Ці підходи залежать від фінансових можливостей, культурної політики та стратегічних пріоритетів кожної країни. Участь України у європейських програмах фінансування відкриває перспективи для розширення ринків збуту, поліпшення якості кінопродукції та включення до спільного аудіовізуального простору.

Однак це вимагає системного аналізу існуючих інструментів, практик їх використання та економічних результатів міжнародної співпраці з метою формування чітких рекомендацій щодо вдосконалення механізмів підтримки української кіноіндустрії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність фінансової підтримки української кіноіндустрії країнами Європейського Союзу є ключовою темою сучасних наукових розвідок, що пов'язані з розвитком креативної економіки та інтеграцією України до європейського культурного простору. Наприклад, у дослідженні О. В. Комарницької під назвою «“Креативна Європа” як інструмент фінансування та підтримки аудіовізуального сектору в Україні» (2024)[1] аналізується участь українських кінопроєктів у грантових програмах ЄС.

Вона також акцентує увагу на ролі підпрограми MEDIA у зміцненні фінансової стабільності галузі, виділяючи важливість міжнародної кооперації, доступу до фондів розвитку та розробки сучасних моделей співфінансування. Дослідження приділяє особливу увагу інституційним механізмам інтеграції української кіноіндустрії до європейської системи підтримки.

Питання внутрішніх фінансових викликів і необхідності диверсифікації джерел фінансування висвітлюються у роботі Н. М. Кіналь «Основні проблеми фінансування розвитку сфери кінематографії в Україні» (2021).[2] Авторка аналізує ситуацію з державними ресурсами, відзначаючи їх недостатність, а також слабе залучення приватного капіталу до кіновиробництва. У статті обґрунтовується доцільність впровадження іноземного досвіду, такого як грантова підтримка чи податкові стимули, широко застосовуваного в країнах ЄС. Це дослідження забезпечує теоретичну основу для оцінювання ролі європейських фінансових інструментів у розвитку української кіноіндустрії.

Моделі державної підтримки кіновиробництва в Європі докладно вивчаються у праці «The role of public support for the film industry – an analysis of movie production incentives in Europe» (2022).[3] У цьому аналізі наводяться різні підходи до стимулювання галузі, зокрема податкові пільги, рібейти, субсидії та фонди розвитку. Автори досліджують економічний вплив цих механізмів, включаючи залучення інвестицій, стимулювання виробничої активності та покращення ринку праці. Такі висновки мають практичну цінність для оцінки потенційних результатів співпраці між Україною та країнами ЄС у сфері кіновиробництва.

Вагомий науковий внесок у вивчення фінансових аспектів підтримки аудіовізуальної галузі здійснено А. Lange і Т. Westcott у дослідженні «Public funding for film and audiovisual works in Europe –

A comparative approach».[4] У праці узагальнюються механізми розподілу державних коштів у різних європейських країнах, визначаються загальні тенденції та специфічні особливості кожної країни щодо фінансування кіноіндустрії. Особливий акцент зроблено на важливості прозорості, стабільності та передбачуваності державної політики для конкурентоспроможності галузі. Такий порівняльний аналіз дозволяє оцінити можливість адаптації європейських інструментів фінансової підтримки до реалій української кінематографічної сфери.

Метою статті є систематизація та аналіз фінансових інструментів, що спрямовані на підтримку української кіноіндустрії за участю країн Європейського Союзу. Особлива увага приділяється оцінці їхньої ефективності у стимулюванні розвитку кіновиробництва, залученні інвестицій та підвищенні конкурентоспроможності національного кіноринку. У сучасних умовах глобалізації, цифровізації та зростання культурної конкуренції актуально розглянути, як державні та міжнародні механізми, зокрема грантові програми, податкові пільги, субсидії та публічно-приватне партнерство, сприяють розвитку креативних індустрій та інтеграції України до європейського аудіовізуального простору.

Для досягнення поставленої мети визначено низку завдань. Серед них: аналіз сучасних наукових досліджень і практичних прикладів використання фінансових механізмів у країнах ЄС, вивчення особливостей реалізації грантових програм, податкових пільг і субсидій у сфері кіновиробництва. Окрім цього, розглядаються сильні та слабкі сторони різних моделей фінансової підтримки з акцентом на їхній вплив на підвищення конкурентоспроможності, інноваційний потенціал і культурну значимість кінопродукції. Виконання цих завдань надасть можливість сформувати цілісне розуміння ефективності фінансових інструментів і запропонувати практичні рекомендації для подальшого розвитку українського кінематографа.

Виклад основного матеріалу. Кіноіндустрія виступає ключовим елементом креативної економіки, поєднуючи культурну, соціальну та економічну складові. Вона не лише генерує культурний продукт, але також створює робочі місця, сприяє розвитку суміжних галузей, залучає інвестиції та укріплює міжнародний статус держави. Для України, яка продовжує активно інтегруватися в європейський культурний простір, питання фінансової підтримки кіно набуває стратегічного значення в контексті розвитку креативних індустрій. У країнах ЄС фінансування кіно здійснюється через комплекс державних та міжурядових програм, таких як грантове фінансування, податкові пільги, публічно-приватні партнерства та спеціальні фонди для підтримки кінопроектів.

Одним із найвагоміших інструментів є програма «Креативна Європа», зокрема її підпрограма MEDIA, яка забезпечує фінансову підтримку як національних, так і міжнародних копродукцій.[5, с. 63] Завдяки цій програмі українські кінопроекти отримують доступ до фінансування, професійної експертизи та широких європейських дистрибуційних мереж. Грантові програми, що фінансуються як на загальноєвропейському рівні, так і окремими країнами-членами, дозволяють реалізовувати культурно значущі проекти, які можуть не мати комерційної окупності. Однак вони стимулюють застосування новітніх технологій, впровадження сучасних стандартів виробництва та підвищення якості кінопродукції на міжнародному рівні. Такий підхід допомагає створювати конкурентоспроможний культурний продукт, який відповідає світовим стандартам і сприяє просуванню українського кіно на глобальному ринку.

Податкові пільги та рібейти розглядаються як додатковий механізм для залучення приватних інвестицій. Ці стимули зменшують фінансовий тиск на виробників і створюють сприятливі умови для міжнародних копродукцій. Багато європейських країн використовують комбіновані моделі фінансування, які включають державну підтримку разом із податковими пільгами та грантами. Це забезпечує стабільний розвиток кіноіндустрії та знижує фінансові ризики.

Досвід країн ЄС доводить, що прозора система підтримки кіно сприяє збільшенню обсягів виробництва і формуванню креативних кластерів. Наприклад, у Франції та Німеччині державні аудіовізуальні фонди забезпечують безперервне фінансування проєктів незалежно від їхньої комерційної привабливості.[6, с. 55] Ця практика сприяє збереженню культурного різноманіття. Україна поки що потребує адаптації подібних моделей, особливо в частині гарантування стабільності фінансових джерел і доступності ресурсів для малих і середніх виробників.

Публічно-приватне партнерство відіграє важливу роль у консолідації фінансових ресурсів і стимулюванні залучення приватного капіталу. Цей механізм дозволяє реалізовувати масштабні кінопроекти за участю державних фондів і приватних компаній. Для України такі моделі можуть стати ефективними в реалізації проєктів із міжнародним потенціалом та сприяти інтеграції на європейський ринок.

Роль міжнародних копродукцій відіграє важливу функцію у розвитку кіновиробництва. Вони сприяють обміну досвідом, застосуванню сучасних технологій і розширенню можливостей дистрибуції. Завдяки участі українських кінопроектів у європейських копродукційних програмах виникає доступ до професійних ресурсів, інноваційних рішень і міжнародних фестивалів, що значно підвищує їх культурну та економічну цінність.

Дослідження економічного впливу фінансової підтримки свідчать про те, що через гранти, податкові пільги та рібейти збільшується кількість створюваних фільмів, зростає рівень зайнятості у сфері креативних індустрій, а також формуються нові робочі місця в суміжних секторах, таких як реклама, звукозапис та постпродакшн. Усе це сприяє зростанню внеску кіноіндустрії у ВВП країни та підтримує розвиток регіональної економіки.

Особливу увагу необхідно зосередити на цифровізації як виробництва, так і дистрибуції кіноконтенту, адже стрімінгові платформи значно трансформують моделі доходів і фінансування.[7, с. 53] Інтеграція українських проектів у європейські цифрові ініціативи відкриває додаткові можливості для залучення ресурсів, маркетингу й популяризації вітчизняного контенту. У результаті українські фільми стають доступнішими для міжнародної аудиторії та можуть впевненіше виходити на нові ринки збуту.

Фінансування кіно в рамках ЄС базується на строгих принципах прозорості, ефективності та раціонального використання коштів. Українська система державної підтримки має орієнтуватися на поліпшення процедур конкурсу і глибоке оцінювання економічної доцільності проектів. Це важливо для підвищення довіри інвесторів і міжнародних партнерів, що дозволить залучати більше ресурсів у вітчизняне кіновиробництво. Оцінка культурної та соціальної значущості проектів є ключовою складовою ефективної фінансової підтримки.

Державні та європейські програми часто віддають перевагу ініціативам, які зберігають національну ідентичність, поширюють культурну спадщину і підтримують освіту в галузі аудіовізуального мистецтва. Формування інституційного середовища – зокрема створення національних кінокомісій і фондів підтримки – є важливим елементом системного розвитку галузі. Такі структури координують продюсерську діяльність, проводять експертизу проектів та інтегрують українське кіно у міжнародний контекст. Це дозволяє більш ефективно планувати виробництво з урахуванням економічної вигоди й культурної значущості.

Ключовим завданням є створення довгострокової фінансової стратегії, яка поєднує державні ресурси та приватні інвестиції. Такий комплексний підхід сприяє зниженню залежності галузі від обмеженого державного бюджету, водночас підвищуючи її стійкість до зовнішніх економічних і політичних викликів. Фінансова підтримка спричиняє низку позитивних економічних ефектів, серед яких збільшення доходів від кінопрокату, розширення обсягів виробництва, розвиток туризму та зміцнення позицій країни на міжнародній арені як активного гравця у сфері креативної економіки.

Співпраця між державою та приватним сектором дозволяє оптимізувати витрати й забезпечує створення більшої кількості високоякісних кінопродуктів, що відповідають світовим стандартам. Імплементация найкращих європейських практик фінансування сприяє зростанню конкурентоспроможності української кінопродукції на міжнародних ринках. До таких підходів належать грантові програми, схеми копродукції, податкові стимули та рібейти, які відкривають можливості для участі українських проектів у провідних європейських кінофестивалях і забезпечують доступ до комерційної підтримки міжнародними дистриб'юторами.

Аналіз досвіду країн ЄС показує, що найефективнішим підходом для сталого розвитку кіноіндустрії є поєднання бюджетного фінансування, грантів, податкових пільг та публічно-приватних партнерств.[8, с. 133] Водночас адаптація цих моделей до українських реалій вимагає врахування особливостей національного економічного, культурного та правового контексту.

Застосування системних фінансових інструментів, що використовуються у країнах ЄС, дає змогу українській кіноіндустрії розширювати обсяги виробництва, вдосконалювати якість продукції, залучати міжнародних партнерів і зміцнювати економічну стабільність галузі. Це закладає фундамент для активнішої інтеграції України до європейського культурного та економічного простору і створює передумови для подальшого розвитку національних креативних індустрій.

Фінансування кіноіндустрії в країнах ЄС приносить значні економічні результати, сприяючи зростанню економічної активності, створенню нових робочих місць і підвищенню доходів суміжних галузей. Практики Франції, Німеччини та Італії демонструють, що ефективне поєднання грантової підтримки, податкових пільг і державних фондів забезпечує стабільність фінансування кінопроектів

і стимулює розвиток локальних креативних кластерів. Українська кіноіндустрія має потенціал для адаптації цих механізмів з метою покращення конкурентоспроможності своїх проєктів як на внутрішньому ринку, так і в міжнародній площині.

Серед дієвих інструментів варто виокремити системи копродукції, які дають можливість українським продюсерам залучати фінансові ресурси від європейських партнерів. Такі спільні проєкти не лише спрощують доступ до передових технологій і сучасних стандартів виробництва, але й відкривають двері до міжнародних фестивалів та інших платформ для промоції. Завдяки участі зарубіжних продюсерів з'являються додаткові шанси для розширеної дистрибуції та ефективної реклами кінопродукції.

Податкові пільги та рібейти відіграють ключову роль у залученні приватного капіталу й інвестицій від міжнародних компаній. Наприклад, практика Великобританії та Ірландії дозволяє значно скоротити витрати на виробництво – на 20–30%, що стимулює запуск нових проєктів. В Україні ці механізми перебувають ще на стадії формування, але досвід європейських країн підтверджує їхню продуктивність і необхідність впровадження.[9, с. 334]

Грантові програми, такі як MEDIA, забезпечують фінансування художніх, документальних і короткометражних стрічок, стимулюючи розмаїття контенту і розширюючи культурну цінність продукції. Участь України в таких ініціативах відкриває доступ до спеціалізованої експертизи, світових кіноринків і партнерських зв'язків для копродукції. Економічний аналіз демонструє, що інвестування у кіно сприяє зростанню доходів від прокату, розвитку туристичної галузі й покращенню культурного іміджу країни. У ЄС навіть один євро державної підтримки створює мультиплікаційний ефект, генеруючи кілька євро доходу у пов'язаних секторах.

Для України це відкриває перспективи не лише збільшити обсяг виробництва, але й закласти основу для довгострокового економічного розвитку регіонів.[10, с. 302] Цифровізація виробничих процесів і методів дистрибуції стає поворотним моментом для галузі. Завдяки стрімінговим сервісам українські кінопроєкти отримують змогу охопити широку міжнародну аудиторію і заробляти кошти через продаж ліцензій або онлайн-прокат. Цей підхід значно оптимізує фінансову результативність індустрії та мінімізує ймовірність фінансових втрат.

Європейська система фінансування кіно базується на прозорих критеріях вибору проєктів, чітких процедурах та оцінці ефективності витрат. Українська держава має врахувати ці стандарти задля зростання довіри з боку інвесторів і міжнародних партнерів. Запровадження відкритих правил дозволить краще розподіляти ресурси та підвищити загальну результативність підтримки кіноіндустрії.

Підтримка незалежних продюсерів є ключовим аспектом розвитку кіноіндустрії, адже малий та середній бізнес у цій сфері створює значну частину культурного продукту. Європейський досвід підтверджує ефективність грантових конкурсів та менторських програм, які активно сприяють становленню незалежного кіно. Для України такі механізми можуть стати не лише майданчиком для розкриття нових талантів, а й поштовхом для впровадження інноваційних ідей у галузі.

Інтеграція українського кінематографа до європейських програм відкриває значні економічні перспективи. Це включає зростання експорту культурного продукту, збільшення доходів від копродукції та посилення позицій на міжнародних ринках. Участь у конкурсах на європейському рівні надає додаткові фінансові ресурси, що зменшують залежність від національного бюджету та забезпечують сталість фінансування. Приклади Франції та Німеччини демонструють, що поєднання стабільної державної підтримки з податковими стимулами та системою рібейтів дозволяє досягти високих стандартів якості продукції та суттєво підвищити обсяг культурного експорту.

Для України важливо адаптувати ці механізми, враховуючи особливості власного ринку, бюджетних можливостей і культурної специфіки.[11, с. 5] Структурне забезпечення підтримки кіно має включати створення національних інституцій, таких як кінокомісії, фонди та дорадчі ради. Їхня роль полягає у розподілі ресурсів, моніторингу ефективності проєктів та забезпеченні прозорості процесів. Запровадження подібних інститутів в Україні стане важливим кроком для формування стабільної та системної підтримки індустрії.

Одним із потужних інструментів розвитку є публічно-приватне партнерство. Поєднання державного фінансування з приватними інвестиціями дозволяє реалізовувати масштабні проєкти, водночас мінімізуючи ризики і підвищуючи комерційну привабливість.[12, с. 337] Такий підхід відкриває нові можливості для українських продюсерів у виході на міжнародний ринок. Оцінка соціального та культурного впливу проєктів також є надзвичайно важливою.

Державні гранти та фонди часто віддають пріоритет ініціативам, спрямованим на збереження

національної ідентичності та розвиток освітніх і просвітницьких програм. Це дозволяє Україні гармонійно поєднувати економічну вигоду з культурною цінністю створюваної кінопродукції. Фінансові стратегії в цій сфері мають орієнтуватися на диверсифікацію джерел фінансування, об'єднуючи державні ресурси, гранти, податкові стимули та приватний капітал.

Такий комплексний підхід гарантує більшу стійкість індустрії перед економічними й політичними викликами. Загальний аналіз європейського досвіду свідчить про ефективність інтеграції різноманітних інструментів підтримки – від грантів і податкових пільг до рібейтів і публічно-приватних партнерств. [13, с. 245] Їх адаптація до українських реалій здатна суттєво посилити міжнародні позиції української кіноіндустрії та підвищити її економічну й культурну значущість у глобальному контексті.

Висновки. Фінансова підтримка української кіноіндустрії з боку країн Європейського Союзу відіграє ключову роль у розвитку креативної економіки та сприяє інтеграції України до глобального культурного простору. Дослідження демонструють, що грантові програми, податкові стимули, система рібейтів і публічно-приватні партнерства забезпечують комплексний підхід до стимулювання кіноіндустрії. Це сприяє не лише підвищенню якості кінопродукції, а й залученню інвестицій, створюючи нові робочі місця, підтримуючи суміжні галузі й посилюючи міжнародну конкурентоспроможність українських проєктів.

Європейські країни демонструють успішний приклад поєднання державного фінансування та податкового стимулювання, що забезпечує стабільність кінопроцесів й розвиток культурного різноманіття. Україна може запровадити подібні моделі у власній практиці, використовуючи можливості участі в програмах, таких як «Креативна Європа», та механізмах копродукції, які надають доступ до грантових коштів, експертної підтримки та міжнародних ринків дистрибуції.

Економічний аналіз свідчить, що структуроване фінансування сприяє зростанню виробництва, збільшенню прибутків від прокату фільмів і пожвавленню регіональної економіки. Поширення цифрових технологій і робота зі стрімінговими платформами відкривають додаткові канали для збуту продукції та формують нові джерела доходів, що істотно підвищує економічну ефективність кіноіндустрії.

Водночас важливо поєднувати фінансування з аналізом культурної та соціальної цінності створеної продукції. Для досягнення стійкого розвитку кіноіндустрії України необхідно імплементувати прозорі інституційні механізми, які координуватимуть розподіл ресурсів і оцінку ефективності реалізації проєктів, а також підтримуватимуть залучення приватних інвесторів. Використання публічно-приватного партнерства й комбінованих підходів до фінансування мінімізує ризики та посилює комерційну привабливість українських фільмів для міжнародної аудиторії.

Загалом, системне застосування фінансових інструментів ЄС створює сприятливі умови для інтеграції України у європейський культурний простір. Це дозволяє підвищити конкурентоспроможність національної кіноіндустрії на світових ринках та забезпечити значущий економічний і культурний вплив кіновиробництва. Рекомендується продовжувати адаптацію європейських моделей до місцевих умов і розширювати можливості участі українських продюсерів у міжнародних фінансових і дистрибуційних програмах.

Література

1. Комарніцька О. В. «“Креативна Європа” як інструмент фінансування та підтримки аудіовізуального сектору в Україні». *Культурологія та креативні індустрії*. 2024. № 2. URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/888e0342-c245-4efc-909e-93105fd51d7b>
2. Кіналь Н. М. Основні проблеми фінансування розвитку сфери кінематографії в Україні. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2021. № 3. URL: https://www.researchgate.net/publication/353457275_OSNOVNI_PROBLEMI_FINANSUVANNA_ROZVITKU_SFERI_KINEMATOGRAFII_V_UKRAINI
3. The role of public support for the film industry – an analysis of movie production incentives in Europe. *European Journal of Cultural Economics*. 2022. № 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/362923883_The_role_of_public_support_for_the_film_industry_-_an_analysis_of_movie_production_incentives_in_Europe
4. Lange A., Westcott T. Public funding for film and audiovisual works in Europe – A comparative approach. *Journal of European Audiovisual Studies*. 2025. № 2. URL: https://www.academia.edu/40957638/Public_funding_for_film_and_audiovisual_works_in_Europe_A_comparative_approach
5. Алфьоров А. М., Алфьорова З. І. Економічні моделі формування аудіовізуальних проєктів у

креативних індустріях України в умовах підвищеної турбулентності // *Культура України*. 2024. № 86. С. 15–28. URL: <https://ku-khsac.in.ua/article/view/319407/309843>

6. Печеранський І. П., Ревенко А. Д. Сучасний стан і перспективи розвитку аудіовізуального сектору медіаекономіки зарубіжних країн (на прикладі теле- і кіноіндустрії) // *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2022. № 10. С. 112–136. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/1430/215a20e0c2aabacff8b10de8ae5d05f20d21.pdf>

7. Кіналь Н. М. Фінансові механізми функціонування сфери культури // *Фінансовий простір*. 2022. № 47. С. 35–52. URL: <https://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/271388>

8. Міранков С. М. Публічний доступ до аудіовізуальних продуктів, профінансованих державою на безоплатній основі як інструмент державної культурної політики: міжнародні практики та перспективи України // *Науковий вісник КНУТКиМ*. 2025. № 36. С. 131–145. URL: <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/332773>

9. Комарницька О. В. “Креативна Європа” як інструмент фінансування та підтримки аудіовізуального сектору в Україні // *Культурологія та креативні індустрії*. 2024. № 2. С. 45–60. URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/888e0342-c245-4efc-909e-93105fd51d7b>

10. Маруховська-Картунова О. О. Участь України в реалізації підпрограми “Креативна Європа” (Culture/Media) // *Матеріали Всеукраїнської наук. конф.* 2023. С. 21–35. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/marukhovska-kartunova_0018.pdf

11. Креативні індустрії та креативна економіка // *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 24. С. 55–72. URL <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/4095/4027>

12. Україна в програмі ЄС «Креативна Європа»: механізми підтримки культурної політики та участі України // *Соціально-культурний альманах*. 2024. № 4. С. 58–70. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/508>

13. Україна в програмі ЄС «Креативна Європа»: специфіка реалізації та напрями підтримки аудіовізуального сектору // *Український науковий журнал*. 2024. Т. 15. С. 101–115. URL: <https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/download/219/168>

References

1. Komarnitska, O. V. (2024). “Kreatyvna Yevropa” yak instrument finansuvannya ta pidtrymky audiovizualnoho sektoru v Ukrayini [“Creative Europe” as a tool for financing and supporting the audiovisual sector in Ukraine]. *Kulturalohiya ta kreatyvni industriyi*, 2. <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/888e0342-c245-4efc-909e-93105fd51d7b>

2. Kinal, N. M. (2021). Osnovni problemy finansuvannya rozvytku sfery kinematohrafiyi v Ukrayini [Main problems of financing the development of the film industry in Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv*, 3. https://www.researchgate.net/publication/353457275_OSNOVNI_PROBLEMI_FINANSUVANNA_ROZVITKU_SFERY_KINEMATOGRAFII_V_UKRAINI

3. The role of public support for the film industry – an analysis of movie production incentives in Europe. (2022). *European Journal of Cultural Economics*, 1. https://www.researchgate.net/publication/362923883_The_role_of_public_support_for_the_film_industry_-_an_analysis_of_movie_production_incentives_in_Europe

4. Lange, A., & Westcott, T. (2025). Public funding for film and audiovisual works in Europe – A comparative approach. *Journal of European Audiovisual Studies*, 2. https://www.academia.edu/40957638/Public_funding_for_film_and_audiovisual_works_in_Europe_A_comparative_approach

5. Alfiorov, A. M., & Alfiorova, Z. I. (2024). Ekonomichni modeli formuvannya audiovizualnykh proektiv u kreatyvnykh industriyakh Ukrayiny v umovakh pidvyshenoyi turbulentnosti [Economic models of audiovisual projects in creative industries of Ukraine under increased turbulence]. *Kultura Ukrayiny*, 86, 15–28. <https://ku-khsac.in.ua/article/view/319407/309843>

6. Pecheranskyi, I. P., & Revenko, A. D. (2022). Suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku audiovizualnoho sektoru mediaekonomiky zarubizhnykh krayin (na prykladi tele- i kinematohrafiyi) [Current state and prospects of the audiovisual sector of media economy in foreign countries (case of TV and film industry)]. *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty*, 10, 112–136. <https://pdfs.semanticscholar.org/1430/215a20e0c2aabacff8b10de8ae5d05f20d21.pdf>

7. Kinal, N. M. (2022). Finansovi mekhanizmy funktsionuvannya sfery kultury [Financial mechanisms of functioning of the cultural sphere]. *Finansovyi prostir*, 47, 35–52. <https://fpnpu.cibs.ubs.edu.ua/article/view/271388>

8. Mirankov, S. M. (2025). Publichnyi dostup do audiovizualnykh produktiv, profinansovanykh derzhavoyu na bezoplatii osnovi yak instrument derzhavnoyi kulturnoyi polityky: mizhnarodni praktyky ta perspektyvy Ukrainy [Public access to audiovisual products funded by the state as an instrument of public cultural policy: international practices and prospects for Ukraine]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu teatru, kino i telebachennya im. I. K. Karpenka-Karoho*, 36. <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/332773>

9. Komarnitska, O. V. (2024). “Kreatyvna Yevropa” yak instrument finansuvannya ta pidtrymky audiovizualnoho sektoru v Ukraini [“Creative Europe” as a tool for financing and supporting the audiovisual sector in Ukraine]. *Kulturalohiya ta kreatyvni industriyi*, 2, 45–60. <https://enpuir.edu.ua/entities/publication/888e0342-c245-4efc-909e-93105fd51d7b>

10. Marukhivska-Kartunova, O. O. (2023). Uchast Ukrainy v realizatsiyi pidprohramy “Kreatyvna Yevropa” (Culture/Media) [Ukraine’s participation in the implementation of the “Creative Europe” subprogram (Culture/Media)]. *Materialy Vseukrayinskoji nauk. konf.*, 21–35. https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/marukhovska-kartunova_0018.pdf

11. Kreatyvni industriyi ta kreatyvna ekonomika [Creative industries and creative economy]. (2023). *Ekonomika ta suspilstvo*, 24, 55–72. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/4095/4027>

12. Ukraina v prohrami YES “Kreatyvna Yevropa”: mekhanizmy pidtrymky kulturnoyi polityky ta uchasti Ukrainy [Ukraine in the EU “Creative Europe” program: mechanisms of support of cultural policy and participation of Ukraine]. (2024). *Sotsialno-kulturnyi almanakh*, 4, 58–70. <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/508>

13. Ukraina v prohrami YES “Kreatyvna Yevropa”: spetsyfika realizatsiyi ta napryamy pidtrymky audiovizualnoho sektoru [Ukraine in the EU “Creative Europe” program: specifics of implementation and support directions of audiovisual sector]. (2024). *Ukrayinskyi naukovyi zhurnal*, 15, 101–115. <https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/download/219/168>